

INHOUD

Als het je overkomt	9
Thuiskomen	10
De doden	11
Kleine beer	12
Vormen van openbreken	13
Aanwezigheid	14
Hoe het eruitziet	15
Laten we elkaar aaien	16
De slaap van de rede	17
Wat het nu wel of niet maakt	18
Verdwaald	19
Negen keer	20
Verdrietvreters	21
Als alles rond is	22
Nooit meer ontwaken	23
Murmuration	24
Waarom we niet vallen	25
Alles is wat het lijkt	26
Bestaansrecht	27
De maquette	28
Koortsmeter	29
Biotoopaquarium	30
Vliegtuigje	31
Zeeland	32
Noppenfolie	33
Wat je later wilt worden	34
Hier wordt iemand gemist	35
Misschien wisten zij alles	36
Luizenmoeders	37
Als een wak geen wak is	38
Op een dag breekt alles	39
Gespitste oren	40

Alleen	41
Het ligt niet aan jou maar aan het huis	42
Introjectie	43
Metseldrang	44
Klaplong	46
Waterbestendig	47
Dorst	48
Fantasie achter gaas	50
Hoe houden we het bloemenwater vers?	51
Als het land niet meer plat is	52
Hol genoeg om een echo te verbergen	53
Mikadoavond	54
Het Grote Onvermijdelijke Weggaan	56
Oudjaar Kanaleneiland	57
Verantwoording	59

ALS HET JE OVERKOMT

Hoe ga je naar bed als je net een schaap hebt overreden, trillend op de bedrand je koude handen als rauwe sukadelappen op je ogen, haar hand

tot halve sinaasappel gevormd die zwaar op je knie drukt, heen en weer beweegt om alles uit te persen wat je is overkomen maar vergeet niet de snelheid

van het praten, zonder pauzes blijft alles vacuüm, heeft verdriet weinig kans ertussen te komen. Begin alsjeblieft over wijn denk je nog, over hoe de kinderen

opgroeien en al die klaprozen roekeloos openspringen maar haar hoofd is al tijden een autocue, je weet wat je moet zeggen om haar gerust te stellen:

mooi weer spelen heeft meer met regen te maken en het regent alsof we de zon ooit bedacht hebben. Je loopt rondjes door de slaapkamer om je gedachten als een

armband in elkaar te kunnen klikken, wast je handen keer op keer en kijkt ernaar om de zuiverheid te testen, het lichaam sissend als een verroeste barbecue.

Ze zegt dat er glazen en een wijnfles in het nachtkastje staan, nog van de vorige keer dat je bevend en al dat bloed. Na twee glazen valt ze uit, krimp je ineen onder de lakens

als het schaap onder je autobanden, denk je aan alles wat ooit sneuvelde en een klap met zich meebracht, je draagt dat met je mee tot je hart in een graf verandert, je hoofd

als een granieten steen erbovenop, eindelijk tot rust gekomen huil je wijn totdat het niet meer om het schaap gaat maar om wie de bestuurder troost, jij arme, dwaze hond.

THUISKOMEN

Al die tijd voor niets gezocht zag wel de slakken op het asfalt ervan uitgegaan dat zij steevast onderweg waren tot ik hoorde dat thuis geen plek is maar een welbevinden, het lichaam niet langer een dekmantel om alles te verschuilen wat zich van buiten naar binnen keerde, het effect veroorzaakte

als van een opengesneden appel in de koelkast die door het bruin de schijn geeft van niet meer genuttigd te willen worden, zie de muren aan de binnenkant van mijn benen, zo verplaatsbaar waardoor iedere plek een thuis wordt waar ik me ook zal vastleggen mits de huid valt als een zondags pak waar in geslapen

kan worden op de bank zonder dat het zo verkreukelt dat er sprake is van een ander soort vermoeidheid: ik ben wel gekomen maar het weggaan zit in al mijn ledematen zoals een voortvluchtige vaak degene is die stil blijft zitten als een fossiel in de zetel bij het raam. Bang voor de dag dat het rennen geen achterkant meer heeft

gebouwen plat van karton, de voeten eeuwig in de vorm van een startblok gevouwen.

Net als een slak wordt de mens geboren met een huis dat groeit totdat ze het laatste streepje op de deurpost neerkrabbelen tussen buurman en hond in, weet nog de septembermaand dat mijn broertje met een rubberhamer, toen de hazelnoten op waren, een slakkenhuis kapotsloeg, het parelmoer aan diggelen, het laagje vernis als huidschilfers

tussen de straatstenen. Toen we de volgende dag terugkwamen zat er alleen nog een vochtplek alsof er iemand getuft had maar wij wisten beter. Nu de herfst zich aandient smeer ik mijn lichaam in met wrijfwas tegen krassen, probeer in mij het ouderlijk huis te vinden want zonder droog ik uit, verander ik in kauwgom dat aan iedere schoenzool blijft

plakken om maar met een ander mee te kunnen reizen die nooit zijn lichaam als een plastic beschermlaagje zal gebruiken om mij daaronder warm te houden, te beschermen tegen alles wat mij aan zal willen raken, vette vingerafdrukken, mijn nette opvoeding

etaleren. Liever een glimmend lichaam waar op een dag het welbevinden niet langer een beurse plek is maar het klokhuis.

DE DODEN

Opa zegt dat als je ouder wordt je een lagere stem krijgt omdat je hoofd gaat hangen hij heeft vrienden gehad die geen jassen met kragen kochten, het schijnt dat het dan nog sneller gaat, je nek in een accordeon verandert, niet langer meer wisseltonig.

Hij vraagt zich af hoe vaak mannen in een leven hun adamsappel weg proberen te slikken, of daar gegevens van zijn, grafieken van op welke leeftijd ze het opgeven, onderkinnen verbergen veel maar nooit het wegslikken van de jaren.

Ergens gelezen: speeksel bestaat grotendeels uit water, eiwitten en onverteerde verlangens. Er was een boer in het dorp die altijd een brok in zijn keel had, niemand die hem vertelde over Adam en de appel die door gulzigheid bleef steken of over het boeten van diegene die de geschiedenisboeken in wilde, dat narcisme afkomstig is van de narcis die niemand nodig heeft om zich te vermeerderen, de gele trompetten zie je overal tussenuit steken.

Opa moest daaraan denken toen hij gisteren de koeien in de wei zag, die hebben een brok ter grootte van een liksteen, zie daar maar eens helder door te loeien.

Naarmate de tijd vordert raakt de mens in verval, veranderen armen in appelschillen die zich naar elkaar toe krullen om alleen nog maar te kunnen omhelzen, schouders hangen als levenloos vee aan een touw op de hooizolder, je zou kunnen zeggen: er is niet altijd een klokhuis voor nodig om een rond geheel te vormen, een kern kan ook uit de buitenkant bestaan maar wie maakt zich dan nog zorgen om het vruchtvlees?

Volgens opa is het goed om af en toe de dood in de ogen te kijken omdat ze op een dag alleen nog maar staren, de wereld in gelatine veranderen en vaker huilen omdat je het water van je bestaan op den duur weer moet inleveren, hoeveel procent gaat er al verloren door een nacht lang tranen dempen? Hij streelt mijn wang en zegt

dat ouderdom lijkt op een jas die ooit gloednieuw was en nu mooi broos hangt te wezen in een donkere kast en dat een hoofd pas weer geheven wordt wanneer het de aarde raakt, dat er meerdere verboden vruchten in de mens verkeren maar het op een dag toch wel verteert en je iemand voor het eerst zal horen zeggen dat je er mooi

bij ligt alsof alles om eten draait en God de begraafplaats als een bord dresseert

KLEINE BEER

Verdwijnen in de plooiën van gebouwen en het land kleiner maken door mijn armen te strekken, zo ver dat het splijten van mijn borstkas te horen was op de avonden dat mijn moeder op haar pantoffels de wenteltrap op sloop, angstig vroeg

hoeveel ik van haar hield, het scheurende geluid van een wolf die opengesneden werd om te redden wat het hart aan het bonken had gezet, alleen ik kon het horen want het waren mijn armen die alles groter maakten, haar weggaan dat me als een sok

naar binnen frommelde en altijd bang voor de nacht die als een inbreker in het zwart op me ging liggen. Een uur later: er waren een grote en een kleine ijsbeer die samen in een grot woonden, de kleine kon nooit slapen, daarom deed de grote een kunstje.

Ze schoof de gordijnen open, haalde de maan naar beneden die als een lantaarn de sok verlichtte. Als dat niet goed bedacht was maar de puberfase, twee vingers tot geweer, vacht op de vloer en nooit meer koude voeten. Wat eerder groter werd

gemaakt door te strekken, moet nu krimpen. Zie mijn huis tussen kerk en kroeg staan, het doet zijn best om ertussen te passen, als je goed kijkt zie je dat het zijn adem inhoudt en al die mensen die maar lucht willen. Grote beer waar ben je nu niemand meer het heelal naar beneden haalt, het is zo donker hier.

En het land kleiner is, overal beren lopen maar niet één die mij midden in de nacht naar buiten draagt, een lantaarn aansteekt en net zo lang bij me blijft totdat we niet meer samen zijn, jij in jouw klein hoekje en ik in 't mijn.

VORMEN VAN OPENBREKEN

Voordat het ontpoppen zou plaatsvinden, wees je mij op de onzijdigheid van een rups die pas als vlinder een mannelijk of vrouwelijk kleurenpatroon kreeg met een bedenktijd van hoogstens tien maanden, maakte je van je armen een cocon en ik ertussen, twee vormen van openbreken fluisterde je liet daarbij je kin op mijn hoofd rusten, na een paar minuten leek er een kuiltje in mijn schedel te komen waar een balletje in stilgelegd kon worden, het in een plastic golfpinnetje veranderde en de jouwe het schot dat mijn gaten op zou vullen hoe moeilijk de richting en het schatten ook zouden worden. Dat mijn lippen vervellen is een teken, hoeveel huid moet de mens in de loop der jaren kwijtraken om te kunnen zeggen dat dit een gavere versie is dan de vorige? Je armen knellen en je hart bonkt tegen mijn rug, twee tellen tussen iedere klopping, als ik het met bliksem en donder moet vergelijken ben je nu dichterbij dan ooit maar niets in mij weet hoe om te gaan met het kraken in mijn ruggengraat als inslag in een boom.

We zijn veel van elkaar maar te weinig om geliefde te zeggen hoe naakt we soms ook zijn en naar plaatsen wijzen waar onderhuids een verandering is begonnen, het lichaam aan elkaar tonen als een kijkdoos, we hebben methodes ontwikkeld om hormonen te bestrijden door alles wat in beweging komt stil te zetten zoals we een keer een verpopte rups openkrabden, steeds opnieuw en hij onze hele jeugd een larve was gebleven, hoe we hem op een regenachtige dag waarvan we later konden zeggen dat we de regen erbij bedacht hadden voor het dramatische effect, in een luciferdoosje schoven, beloofden dat we anders zouden worden.

AANWEZIGHEID

Zoals stemmen geheimen begonnen te fluisteren in het trappenhuis
het haalde de zomer uit ons en ik weet nog dat je lucht liet ontsnappen

dat ik even dacht aan de opblaasbare vluchtauto, dat ik je zou kunnen
opvouwen als je zo plat was geworden dat je in een strandtas paste maar je
lichaam bleef zijn vormen houden, de traptreden kraakten, nee, het was iemands
lach die af en toe brak als een plastic koffielepeltje dat een wachtruimte beroert.

Een meisjesstem fluisterde in het Frans steeds opnieuw varkenskop, varkenskop
hoe ze ontdekt had dat geen enkel potlood die kleur goed kon nabootsen
net als mensenhuid, dat dit door de slager kwam, mooi roze zou beter verkopen.

Alsof iemand zijn vingers op haar adamsappel drukte, veranderde
het meisje in een oude dame die alleen nog maar in herinneringen kon leven
zoals er mensen zijn die zich eeuwig laten vastleggen op een ansichtkaart
met een wit strand op de achtergrond dat ooit vergeelt, de groetjes blijven doen.

Dat ze met de architect trouwde van de brug waar haar zus iedere ochtend
voordat het gras drooggeföhnd werd door de wind, langs de reling liep, probeerde
in te schatten hoe lef eruit zou zien, of het haar zou staan, haar armen klapwiekten

désolé: spijt is dat wat als water op de wegen in het vooruitzicht blijft liggen
steeds als we het willen inhalen, verschuift het zich, het zal er altijd blijven.

Er klinkt zenuwachtig gegiechel als de vrouw weer jonger wordt, kinderen leven
binnenstebuiten als truien met een waslabel waar alles te zien is wat ze nodig hebben
wat ze stuk maakt, na het twaalfde jaar keer je naar binnen, krijg je een dikkere huid,
komt er nog maar weinig zonlicht in een lichaam.

Waar zou het ons brengen als we al onze geheimen op deze trap loslaten
zouden we plat worden en de vraag overblijven wie ons opbergt en met
warme adem een dagje strand of een verjaardag in zal blazen

of lachen we tot onze ribben in tentharingen veranderen, steken, daarna
hoeven we godzijdank niet iedere keer meer onze jeugd erbij te halen als
in ons het fluisteren klinkt: hoe spijt een lek gestoken vluchtauto is
hij brengt je niet verder maar ook niet meer terug.

HOE HET ERUITZIET

Ik heb altijd gedacht dat de dood van buitenaf naar binnen komt vallen dat er een vorm van ontwijken mogelijk is. Er zijn vrachtwagens die met hun koplampen bochten in onze hoofden maken terwijl er van rechtdoor uit werd gegaan, blijkt ineens dat de dood altijd onderhuids aanwezig is geweest.

Een man en vrouw staan naakt in een museum hun lichamen rimpelig als een ingekraste landkaart die een nacht in de thee heeft gelegen om echter over te komen, geen lijnen van elkaar te onderscheiden, water van droogte. Met een zaklamp belicht hij ieder stukje van zijn huid om de dood te zoeken, zij met blozende wangen de eeuwigheid, hoe zou deze eruitzien?

Als een gat zoals een kogel een kuiltje maakt om je ervan te doordringen dat het einde nadert, kuiltjes alleen in wangen onschadelijk worden gevonden of daar waar ze gevuld worden, oma's stampot met jus, andere gebieden zijn oorlog. Of ligt er iets verscholen in knieholtes daar waar ooit

springen is begonnen om een uiting van blijdschap te geven voordat je de woorden ervoor opgelegd kreeg, een eerste vorm van dansen toen je lichaam te snel groeide om zich soepel in vormen te kunnen passen hoe hoger je kwam, hoe langer de beweging onderweg bleef.

Ieder moment verwacht ik een schreeuw zoals je naar scheve lijnen kan blijven staren tot er zich een gezicht vormt, daar waar de kogel zit, in het dansen bevinden zich de tegenstellingen en dan het blijven schijnen, zolang er licht is blijven ze als motten cirkelen, geven ze hun verlangen om dichterbij de maan te zijn die in een lampenkap gevangen zit, niet op: de dood is een onderhuidse mot.

Wie het licht voorgoed uitknipt, keert niet meer terug, bevindt zich in de dodemanshoek gelegen in het kommetje van de knie, daar waar de vrachtwagen zich een bocht gunde, de eeuwigheid een scharnierpunt tussen hoop en overdrijven.

LATEN WE ELKAAR AAIEN

We beginnen gewoon met dichterbij komen, persen de lucht langzaam weg tussen onze lichamen als weckpotten met zomergroente die zich vacuüm zuigen langer houdbaar begint altijd met het aanbrengen van een etiket

ga dan door je knieën, plant mijn hand op je haren, wrijf heen en weer een omgekeerde manier van zwaaien totdat je lokken kleverig worden.

We kennen mensen die zelfs voor zwaaien te ver van elkaar af staan waar het wegwuiven een vorm van ademen is geworden, de lucht moet altijd schoon verklaard zijn voordat ze verder kunnen: dit mag ons niet gebeuren.

Negen was je toen je zei dat je als de badkuip was, iets wat altijd een ander nodig zou hebben om zichzelf te vullen, ik liet het water lopen en je toonde mij waar het gat zich bevond, hoe het bovenin was begonnen, daarna gevallen

een konijn werd in een museumfilmpje in de diepte gegooid, om te kijken welke dieren net als katten op hun pootjes terechtkomen, nee, het raakte de grond leek even één te worden met de structuur van de vloer tot het opveerde dit noemden ze kunst maar jij schreeuwde: raak me hier aan, nu

want ik was toch de man uit wie je was samengesmolten als een weckpot die openbarstte door te veel aan warmte, die de gaten zou kennen als kruipruimtes in een uitgehold brood.

Ik laat je al zo lang dwalen, steeds opnieuw het bad vullen tot op een dag je huid het water niet meer opneemt, in iedere plooi een schaduw komt die je vreemd is.

Kom toon je nu niet zo naakt, dit vlees is mij vanaf de geboorte al vreemd geweest maar laat me je wel aaien, dat hoort erbij zeggen ze, het mag.